

POSTANOWIENIE

Warszawa, dnia 15 września 2015 r.

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Mirosław Granat

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym wniosku Rady Miejskiej w Nowym Warpnie o zbadanie zgodności:

- 1) § 3 ust. 1 pkt 11 lit. b Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) oraz § 3 ust. 1 pkt 11 lit. b Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 119, ze zm.) z
 - a) art. 92 ust. 1 w zw. z art. 167 ust. 3 oraz w zw. z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 513, ze zm.) i art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, ze zm.),

b) art. 165 ust. 1 w zw. z art. 167 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

2) art. 36 ust. 10 w zw. z art. 20, art. 21 i art. 29 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 513, ze zm.) z

art. 2 w zw. z art. 167 ust. 2 i 3 oraz w zw. z art. 165 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu wnioskowi w zakresie zbadania zgodności § 3 ust. 1 pkt 11 lit. b Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) z art. 92 ust. 1 w zw. z art. 167 ust. 3 oraz w zw. z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także z art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 513, ze zm.) i art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, ze zm.) oraz art. 165 ust. 1 w zw. z art. 167 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

UZASADNIENIE:

W dniu 26 czerwca 2015 r. do Trybunału Konstytucyjnego wpłynął wniosek Rady Miejskiej w Nowym Warpnie (dalej: Rada Miejska) o zbadanie zgodności: po pierwsze, § 3 ust. 1 pkt 11 lit. b Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103; dalej: instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych stanowiąca załącznik nr 39 do rozporządzenia z 2010 r.) oraz § 3 ust. 1 pkt 11 lit. b Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 119, ze zm.; dalej: instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych stanowiąca załącznik nr 39 do rozporządzenia z 2014 r.) z art. 92 ust. 1 w zw. z art. 167 ust. 3 oraz w zw. z art. 2 Konstytucji, a także art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 513, ze zm.; dalej: ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego) i art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, ze zm.) oraz z art. 165 ust. 1 w zw. z art. 167 ust. 2 Konstytucji; po drugie, art. 36 ust. 10 w zw. z art. 20, art. 21 i art. 29 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z art. 2 w zw. z art. 167 ust. 2 i 3 oraz w zw. z art. 165 ust. 2 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Na podstawie art. 138 w zw. z art. 139 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 1064; dalej: ustawa o TK z 2015 r.) z dniem 30 sierpnia 2015 r. utraciła moc ustawa z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.; dalej: ustawa

o TK). Zgodnie z art. 134 pkt 1 ustawy o TK z 2015 r. w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy w postępowaniu przed Trybunałem w zakresie dotyczącym wstępnego rozpoznania stosuje się przepisy dotychczasowe, tzn. przepisy ustawy o TK. Rozpatrywany wniosek został wniesiony przed dniem wejścia w życie ustawy o TK z 2015 r., dlatego do wstępnej kontroli tegoż wniosku zastosowanie mają przepisy ustawy o TK.

2. W myśl art. 36 ust. 1 ustawy o TK wniosek przedstawiony przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. W postępowaniu tym Trybunał Konstytucyjny w składzie jednego sędziego bada, czy wniosek odpowiada wymogom formalnym (art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o TK), czy nie jest oczywiście bezzasadny (art. 36 ust. 3 ustawy o TK), a w szczególności, czy pochodzi od uprawnionego podmiotu (art. 191 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 191 ust. 2 Konstytucji).

Ponadto, wstępne rozpoznanie zapobiega nadaniu biegu wnioskowi w sytuacji, gdy postępowanie wszczęte przed Trybunałem Konstytucyjnym podlegałoby umorzeniu z powodu zbędności lub niedopuszczalności wydania orzeczenia (art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK), a także jeżeli akt normatywny w zakwestionowanym zakresie utracił moc obowiązującą przed wydaniem orzeczenia (art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy o TK). Tym samym wstępne rozpoznanie wniosku umożliwia – już w początkowej fazie postępowania – wyeliminowanie spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia.

3. Wnioskodawca przedmiotem kontroli uczynił § 3 ust. 1 pkt 11 lit. b instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia z 2010 r. oraz tożsamy treściowo § 3 ust. 1 pkt 11 lit. b instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia z 2014 r. Regulacja dotyczy sposobu sporządzania sprawozdania jednostkowego z wykonania planu dochodów budżetowych z tytułu

podatków, opłat oraz nieopodatkowanych należności budżetowych, pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego.

3.1. Trybunał Konstytucyjny ustalił, że zakwestionowany § 3 ust. 1 pkt 11 lit. b instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia z 2010 r. obowiązywał od 8 lutego 2010 r. do 23 stycznia 2014 r. Zakwestionowana regulacja utraciła moc obowiązującą na podstawie § 21 rozporządzenia z 2014 r. wraz z wejściem w życie tego rozporządzenia.

Trybunał zwraca przy tym uwagę, że zgodnie z § 19 ust. 1 rozporządzenia z 2014 r. przepisy rozporządzenia mają zastosowanie po raz pierwszy do sprawozdań sporządzanych za okresy sprawozdawcze roku 2014. Jak stanowi zaś § 19 ust. 2 rozporządzenia z 2014 r., sprawozdania za: grudzień 2013 r., IV kwartały 2013 r. i rok 2013 sporządza się i przekazuje zgodnie z dotychczasowymi przepisami (tj. przepisami rozporządzenia z 2010 r.). Ponadto § 19 przewiduje wyjątki od zastosowania przepisów rozporządzenia z 2010 r., które w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego dotyczą: zastosowania przepisu § 3 ust. 3 pkt 6 załącznika nr 39 do rozporządzenia – do sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za rok 2013 (§ 19 ust. 3); zastosowania terminów określonych w załącznikach nr 42 i 44 do rozporządzenia – do sprawozdań za IV kwartały 2013 r. i za 2013 r. (z wyjątkiem sprawozdań za grudzień 2013 r.; § 19 ust. 4). Należy jednak zauważyć, że termin złożenia sprawozdań za rok 2013 r. przez jednostki samorządu terytorialnego (na podstawie rozporządzenia z 2010 r.) upłynął w roku 2014.

W ocenie Trybunału nie ulega zatem wątpliwości, że § 3 ust. 1 pkt 11 lit. b instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia z 2010 r. utracił moc obowiązującą i obecnie nie będzie miał zastosowania.

3.2. Stwierdzenie, że kwestionowany przez wnioskodawcę § 3 ust. 1 pkt 11 lit. b instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia z 2010 r. nie obowiązuje, nie znaczy jeszcze, że postępowanie w tym zakresie podlega automatycznie umorzeniu. Zgodnie bowiem z art. 39 ust. 3 ustawy o TK nie umarza się postępowania przed Trybunałem w wypadku utraty mocy obowiązującej zakwestionowanego aktu normatywnego, gdy wydanie orzeczenia o akcie normatywnym, który utracił moc obowiązującą przed wydaniem orzeczenia, jest konieczne dla ochrony konstytucyjnych wolności i praw.

Trybunał podkreśla jednak, że gmina jako osoba prawna prawa publicznego, sprawując władzę publiczną, nie korzysta z zagwarantowanych osobie fizycznej (w ograniczonym zakresie także osobie prawnej prawa prywatnego) konstytucyjnych wolności i praw (rozdział II ustawy zasadniczej). Status prawny gminy określają przede wszystkim przepisy rozdziału VII Konstytucji „Samorząd terytorialny” (por. wyrok TK z dnia 13 marca 2013 r., K 25/10, OTK ZU nr 3/A/2013, poz. 27).

Skoro zatem Rada Miejska nie jest adresatem konstytucyjnych wolności i praw, to tym samym nie zachodzi konieczność wydania przez Trybunał orzeczenia mającego zapewnić ochronę konstytucyjnych wolności i praw, pomimo utraty mocy obowiązującej zakwestionowanego przepisu.

Należy jednocześnie zauważyć, że Rada Miejska miała obowiązek zastosować regulację zawartą w rozporządzeniu z 2010 r., gdyż – jak wynika z przedstawionego we wniosku stanu faktycznego – sporządzone przez nią sprawozdanie z wykonania budżetu dotyczyło 2010 r. Ze względu jednak na to, że Rada nie złożyła korekty sprawozdania budżetowego za 2010 r. w terminie do 30 czerwca roku bazowego (zgodnie z art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego), obecnie nie ma ona możliwości skorygowania sprawozdania sporządzonego w oparciu o art. § 3 ust. 1 pkt 11 lit. b

instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia z 2010 r.

3.3. W związku z powyższym Trybunał stwierdza niedopuszczalność wydania orzeczenia w zakresie zbadania zgodności art. § 3 ust. 1 pkt 11 lit. b instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia z 2010 r., ze względu na utratę mocy obowiązującej przepisu. Okoliczność ta stanowi podstawę odmowy nadania wnioskowi dalszego biegu (art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy o TK) .

W tym stanie rzeczy Trybunał postanowił jak na wstępie.